

8 Nisan 1990

Sevgili Erdal,

Bu mektubu herşeyi bir kenara itip bütün dikkatimizi ölüm orucu üzerinde yoğunlaştırmamız gereken bir anda yazmak zorunda kaldığım için üzülüyorum. Önce hiç yazmayayım diye düşündüm, ama sonra buna da bir anlam verebileceğinden korktuğum için herşeye rağmen yazmayı tercih ettim.

Benim yazdıklarımın, sana karşı kişisel bir güvensizlik duyduğum sonucunu çıkarmana çok üzüldüm. Böyle bir sonuç çıkarmazdan önce iki nokta üzerinde biraz düşünmen gerekmez miydi? Birincisi, karşındakine politik olarak güvenmeyen insan bunu ya açıkça "ben sana güvenmiyorum" diye ifade eder, ya da hiç de benim yaptığım gibi görüşlerini böyle apaçık ifade etmez. Söylediklerimin, düşüncelerimin ve yanlış bulduğum şeyler karşısındaki tepkilerimin, senin tarafından ya da güvendiğim herhangi bir yoldaşım tarafından "güvensizlik" olarak yorumlanabileceği olasılığını dikkate alarak düşüncelerimi sansürden geçirmek zorunda kalmayı kabul etmiyorum. Yoksa, diplomatik dil kullanmayı, kenarından her zaman dönebileceğim yüvarlaklıkta konuşmayı beceremeyecek kadar yeteneksiz mi buluyorsun beni? Bunu hiçbir zaman yapmayacağım, bu tavrım yoldaşlarımı gücendirse de, kızdırsa da yapmayacağım. Sen ~~ikkersen~~ bunu "politik güvensizlik" olarak yorumlasan bile ben güvendiğim insanlarla nasıl konuşsam seninle de öyle konuşmayı sürdüreceğim. Birbirimizi çekmek, birbirimize katlanmak zorundayız, eğer bu yolu birlikte yürüyeceksek.

Ama sana, Zülfü'ye, vb. duyduğum "politik güven", yanlış yapmayacağınıza ilişkin de güven duyduğum anlamına gelmez. Böyle bir güven zaten duyulamaz, öyle değil mi? Eğer duyuluyorsa o zaman ortada "politik yoldaşlık" değil, her türlü hatayı peşinen paylaşmaya dayalı bir "kafadarlık" var demektir. Aramızdaki ilişkinin böyle olduğunu sanmıyorum, olmasını da istemem.

Sen, söz konusu taslağı "kimi formülasyon yetersizlikleri" içeren bir metin olarak görüyorsun. Ben öyle görmüyorum. Bunu da açıkça söyledim, gene söylüyorum. Beni endişelendiren nokta, bu taslağın bana TSİP'le TBKP arasında imzalanan o ünlü "protokol"ü hatırlatmasıdır. En iyi sen biliyorsun, o ~~tasla~~ protokolü de hiçbir zaman benimsemedim, ta baştan karşı çıktım, bunu da senin kanalınla PB'ye yazılı olarak ilettim. Partinin daha sonra içine düştüğü sıkıntılarda önemli payı olduğunu düşündüğüm bu protokolün imzalanmasında ve daha sonra söylendiğine göre, PB'nun bile onayı alınmadan-

örgüte indirilmesinde senin de şu ya da bu oranda sorumluluğun var. Ama ben bundan ötürü sana karşı hiçbir zaman politik güvensizlik duymadım, aklımın ucundan bile geçmedi. Ama o protokolü dün nasıl yanlış bulduysam, bugün de hem o protokolü hem de şu tartıştığımız taslağı yanlış buluyorum. Bu sıradan, basit bir formülasyon eksikliğinin yol açtığı bir yanlışlık olsaydı, yani ben öyle görseydim, elbette böyle şiddetli tepki göstermezdim. Şiddetli tepki gösterdim diye de bunun altından "güvensizlik" sonucu çıkartılmamalı.

Mesele şudur: Biz komünist partisi kurulması üzerindeki yasak kalkmadan TBKP'nin yasal bir marksist partinin kuruluşuna katılacak mıyız, katılmayacak mıyız? Bu konudaki ikircimsiz, net tavrımıza birleşik partinin taraflarına açıkça belirtecek miyiz, belirtmeyecek miyiz? Komünist partisi üzerindeki yasak kalkmayacaksa, biz bir KP kurma girişiminde bulunacak mıyız, bulunmayacak mıyız? Bu konularda net görüş içermeyen bir metnin eksikliği basit bir formülasyon eksikliği değildir. Nasıl olabilir ki? 2,5 yıldır bunu tartışmıyor muyuz? Kıyamet bundan kopmuyor mu? Son olarak sen, Şeref ve ben hem bunu tartışmadık mı? Birlikte kaleme aldığımız mektuplarda hep bunun altını çizmedik mi? Z ülfü de bize, görüşlerimizi tümüyle paylaştığını iletmedi mi? Bütün parti örgütleri bu somut konuda somut bir tutum beklerken biz onların karşısına bu konuda gene muğlak konuşan, aslında birşey söylemeyen, ama gene de 6-7 sayfayı dolduran, çoğu hiç tartışılmamış görüşleri içeren bir belgeyle çıkıyoruz ve onlardan görüş belirtmelerini istiyoruz. Biz "komünist" adını seçip seçmemekte özgür olacak mıyız, olmayacak mıyız? Parti yönetimi bu konuda ne diyor? Mesele bu kadar basit. Hazırlanan taslak bu basitliğin hak ettiği açıklığı taşımamalıdır. Taşımıyorsa, o zaman da neden taşımadığını açıklanmalıdır. Muğlak formülasyonlarla, hele senin en son önerdiğin "TBKP başlattığı yasallaşma mücadelesini sonuca ulaştırmak ve 141-142'nin kaldırılması için gerekli bütün girişimleri gerçekleştirmek için her çabayı gösterecektir" gibi gene muğlak bir formülasyonla parti içinde gerekli çoğunluğu, ortak iradeye dayalı parti birliğini sağlayamayız. Zaten bu noktaya bu muğlaklıklar yüzünden gelmedik mi? Mesele kabaca 141-142 kalksın mı, kalkmasın mı? meselesi değil elbette. İster kalksın, ister değişsin, ister ne isterse o olsun, bizim sorunumuz bu değil. Bizim sorunumuz KP üzerindeki yasağın sürüp sürmemesi. Bu yalnız bizim sorunumuz da değil, bütün bir rejim sorunu, demokrasinin sorunu. Ama ben şimdi sana bütün bunları niye yazıyorum ki? Seninle ve Şeref'le hep bunu konuşmadık mı? Lütfen sen kendini benim yerime koy ve eline gelen

böyle bir taslak karşısında şayıp kalma, tepki gösterme!

O nedenle, ben sandım ki, bu taslak da gene bir "mutabakat" metnidir. Nitekim Sargın'la Kutlu da öyle sanmışlar ve dağıtımının durdurulmasını istemişler. Sen diyorsun ki, hayır bir "mutabakat" metni değildir. Asıl tartışma konusunda susan bir belge bizim kalemimizden çıkıyor! Sence bu, durumu daha da ciddileştirmiyor mu? Bunu ciddi bir yanlışlık olarak görmek yerine, "basit formülasyon eksikliği" saymak doğru mu? Bana kalırsa, bu taslağa gelen tepkilerin altında güvensizlik aramayı bir yana bırakmalıyız ve asıl şu soru üzerinde düşünmeliyiz: Bu taslak neden Sargın ve Kutlu'da bu kadar büyük bir tepkiye yol açtı? Örneğin bende de (belki başkalarında da, bilmiyorum) böyle bir şaşkınlık yarattı? Ne yapılmak istendiğini biz bile anlamıyorsak ne dediği anlaşılmayan sayfalar dolusu taslaklar tartışmaktan bıkmış, yılmış parti üyeleri nasıl anlayacaklar? Öncekilerden pek de farklı olmayan yeni bir taslakla karşılaşan parti örgütleri nasıl ayağa kalkacaklar? Asıl bunun üzerinde düşünmeliyiz, değil mi? Gerçi nasıl ayağa kalkacakları belli oldu: Ölüm orucuyla! Oysa buna gerçekten gerek kalmayabilirdi, son koz olarak elimizde tutabilirdik. Ben de öyle düşünüyorum. Sargın'ı bilmiyorum ama, Kutlu da aslında daha bir ay öncesine kadar öyle düşünüyordu. Ama artık çok geç.

Şimdi önümüzde bütün dikkatimizi vermemiz gereken iki soru var:

1) Ölüm orucu trajik bir sonuca yol açmadan nasıl başarıya ulaştırılacak? (Bu konuda aklımıza gelen önerileri ilişikte ayrıca yolluyorum.)

2) 15 Nisan'daki Birlik Platformu'na TBKP hangi görüşlerle katılacak?

Bu ikinci konuda şunları düşünüyorum ve savunuyorum:

- Kurulacak partinin kimliği net olmalıdır. Bu parti marksist, yani sosyalist (komünist) bir partidir. Amacı, üretim araçları üzerindeki özel mülkiyete dayalı sınıfsal topluma son vermek, devleti adım adım "devlet" olmaktan çıkarmak, "her bireyin özgür gelişiminin herkesin özgür gelişiminin koşulu" olacağı sosyalist-komünist toplumu kurmak olmalıdır.

- Bu ilk toplantıda, bunun dışında programatik ve tüzüksel hiçbir ayrıntıya, "nasıl bir parti?" konusuna girilmemelidir. Bu konular, kurulacak komisyonlarda ele alınmalıdır. Daha biz bile bu konularda bir karara vardık mı ki, o toplantıda bu sorunları tartışabilelim.

- Su asameda, "komünist" edili üstündeki yasak kalkmadıkça TBKP'ni yasal bir partinin kuruluşunda yer alamayacağını nedenlerini dost-

larımıza bütün içtenliğimizle iyice anlatılmalı. Bunun neden bir dayatma olmadığını açıklayabilmeliyiz..

- ① nedenle, birlik çalışmaları sürerken, eğer yalnız kalırsak tek başımıza KP kuruluşu için başvuru yapacağımız, bunun birlesik partiye engel olmayacağı, bizi anlayışla karşılayıp destek olmaları...

- Salt seçimlere katılma ve parlamentoda grup kurma endisesiyle istim arkadan gelsin hesabıyla apar topar parti kurulmasına kesinlikle karşı olduğumuz, kurmak isteyenler olursa onları da anlayışla karşılayıp dayanışma içinde olacağımız...

- Kurucular kurulunun, vb. kurultaylarla aşağıdan yukarıya seçimle belirlenmesi ilkesinin demokratikliği ve doğruluğu konusunda çok ciddi kaygılarım var. "unu sana daha önce de yazmıştım. Hele seçim mekanizmasının kullanıldığı kurultaylar, aynı amaç etrafında birleşmiş, kimin üye olup kimin olmadığını belli olduğu bir örgütün işleyişinde demokratiktir ancak. "Taban demokrasisi" fantazileri beni hep korkuttu, korkutuyor. Ama bu meseleyi bir ilke konusu yapacak değilim. Sadece endişelerimi belirtiyorum, uyarıyorum.

Son nokta dışında kalan diğerleri benim açımdan ilke sorunlarıdır. Bana tersi anlatılıp ikna olmadıkça da bu noktalarda -eğer bir önemi ve anlamı varsa- görüşümü ısrarla savunacağım. Son taslak bende, hiç de haksız olmadığımı sandığım, derin endişeler yarattı. Şimdi çok büyük bir sorumluluk altına giriyorsunuz. Örgütün ortak iradesinin (çoğunluğunun) ortaya çıkmasını sağlamaktan çok uzak bir tartışma taslağına alacağınız yanıtlardan hareketle 15 Nisan'daki toplantıya gideceksiniz ve bir anlamda partinin geleceğini belirleyeceksiniz konubarda TBKP adına, onu bağlayacak bir biçimde konuşacaksınız. Bu sorumluluğun ne kadar ağır olduğunu biliyorum ve sizinkine kıyasla sahip olduğum bu "rahatlık" beni rahatsız ediyor. Sonuçta, görüşümü belirtip işin içinden sıyrılmış oluyorum. Ama elimden başkası gelmiyor, ne yapayım? Gene de derim ki, K/S'ın dönüşlerine temel olan TIP-TKP MK kararının ve 1. Kongre kararlarının ruhuna, özüne bağlı kalmak en doğrusudur. Madem partide şu andaki çoğunluğun ne olduğunu tam olarak tespit edemiyoruz, o zaman bir zamanlar ortaya çıkmış olan o çoğunluk kararına bağlı kalmak gerekir. Başka kriter kullanılamaz.

Neyse, öyle de olsa, böyle de olsa açıkladığım görüşleri -yayınladığım konusunda ikna edilmedikçe, ku buna da hazırım- sonuna kadar savunacağım. Eğer şu ya da bu nedenle görüşler değişmişse, salt bu nedenle güven sarsılmaz, yeter ki dürüst, açık olunsun. Şimdi bazıları bizim güvenimizi tümüyle yitirdilerse -benim için öyle- dürüst, açık olmadıklarındandır, yoksa sahip oldukları görüşlerinden ötürü değil. Hatta farklı tutumlar içinde bile olunabilir. Bu da

Abdül KADER
TARAFINDAN BAĞIŞLANMIŞTIR
TÜSTAV

sır tını birbirine dayayarak, güven içinde birlikte yürümeğe engel olamaz. Ben öyle düşünüyorum. Senin de farklı düşündüğünü sanmıyorum. Senden istediğim tek şey var, geçen mektubumda da bunu bütün içtenliğimle ama aynı zamanda şaşkınlık ve tepkimle belirtmiştim: Birlik Platformuna ~~götürülmesinin~~ götürülmesini istediğim görüş - lerimde ve taslağa yönelttiğim eleştirilerde bir eksiklik, bir yanlışlık varsa, hesaba katmadığım faktörler varsa lütfen bana da anlat. Yoksa salt sen ya da Zülfü, yada ne bileyim hatta Sargın ve Kutlu şunu ya da bunu savunuyorsunuz diye onu savunamam. Ama bu da bende hiçbir güvensizlik duygusu yaratmaz, ve bu durum kimseye de "acaba bize güvenmiyor mu?" sorusunu sorma hakkını kanımca vermez. O başka bir konu, güvensizlik olması için başka şeylerin olması gerekir.

Sevgili Erdal,

Lütfen, rica ediyorum, bu güven-güvensizlik konusunu aklımızdan çıkarıp atalım. Bu endişeyle yol alınamaz, sonra gerçekten bir de böyle bir sorun yaratırız. Bana kızabilir, istediğini söyleyebilirsiniz, ama bir daha böyle bir konuyu ne söyle, ne aklına getir. Ancak o zaman gerçek bir tartışma yürütebilir, birbirimizden öğrenebilir ve birlikte yürüeyebiliriz.

Bu mektubumu, başta Zülfü olmak üzere, uygun gördüğün yoldaşlara da okumanı isterdim. Özellikle Şeref'in de bilmesini isterdim. Kimbilir, belki benim tutumumdan ötürü onların da aklına bir "güven-güvensizlik" sorunu gelmiştir. Beni korkuttun.

Hepinizi hasretle kucaklar, başarılar dilerim.

Sevgiyle,
Ahmet Kardam

Ahmet KARDAM
Tarafından başlanmıştır
TÜSTAV

TÜRKİYE SOSYALİSTLERİNİN